

Nörolojiye Giriş

Prof.Dr. Aynur Baslo

Eselden ağır, bilimsel konuları anlatan kitaplara yukarıdaki gibi isimler konulurdu, mesela "Felsefeye Giriş" gibi... Yukarıdaki başlığın böyle bir iddiası yok, sadece Nöroloji Uzmanlığına nasıl başladığıma ilişkin bazı hatıralarımı anlatmak istedim.

Başından başlarsak; Nörolojiyi neden seçtim? Bizim kuşağın öğrencilik devrinde tıpta objektif tanı yöntemleri çok sınırlı olup, daha çok biyokimyaya dayalı idi. Fiziğe dayalı laboratuvar

sadece Radyoloji olup kemik kırık/çukuklarında pek yararlı olmakla beraber, iç organ incelemeleri sadece bulanık bir takım görüntüler veren Akciğer grafilerine sınırlıydı. Sanırım bu nedenlerle tıp daha çok gözleme, dinleme, elleme ile alınan duyumların bilgi ve deneyimler ile birleştirilerek, keskin bir "sezgi" ışığında tanıya varıldığı bir "sanat" idi. Bunları yapabilenlere "kliniği kuvvetli" denirdi. Acaba tıpta daha objektif bulgulardan anatomo-fizyolojik tanımlara varılan bir uzmanlık yok muydu? O zamanki aklımla vardı; bir hastada pozitif Babinski veya dismetri ya vardır ya da yoktur, eğer varsa, sinir sisteminin belirli bir bölgesinin patolojisine işaret eder. Etyopatogenez ise ancak dört kalem mekanizmadan ibaretti. Bu düşüncelerle Nöroloji uzmanı olmaya karar verdim, kendimce...

Ve 1958 yılının kış sonunda Nöroloji kliniğine kapıdan girdim. Bakınız neler oldu!

Stajdan göz aşinalığı olan güleç yüzlü bir kıdemli asistana (Prof. Dr. Erdoğan Özdamar) yanaşım:

- Ağabey ben buraya asistan girmek istiyorum.

- Aman ne iyi, hoş geldin kardeşim, derhal seni bu işle görevli baş asistanımıza götürüyüm, hemen başlarsın!

Aman ne iyi! Öyle yukarıdan bakma, süzme gibi alışılmış tavırlar yok, aman oğlum devam et...

Erdoğan bey bir kapıyı açtı ve seslendi:

- Nedim (Prof. Dr. Nedim Zembilci) bak bu arkadaş bize asistan giriyor, bence muvafık...

- Tamam, derhal dekanlıktan notlarını getir, ben seni hocaya götürürüm, yarın başlarsın! Diye bir ses geliyor ama nereden? EEG makinesinin altından, elinde bir tornavida, Nedim bey tamirat yapıyor.

Rüzgar gibi Beyazıt'a çıktım, dekanlıktan pembe pelür kağıdına yazılmış, mezuniyet notlarımı, mühürlü imzalı kağıdı alıp geldim. Kağıtta

"Nöroloji: Pek İyi" yazıyor ama ortalarda, keşke başlarda olsaydı, neyse!

- Nedim bey ben geldim.

- Gel bakalım hocaya (Prof. Dr. Necmettin Polvan) gidiyoruz.

Birinci katta başlarda bir oda; hocanın masası kapıya doğru yampiri duruyor, hoca kapıya yan yan bakıyor, kalın bağa gözlükler, çok şık bir kıyafet...

- Efendim, bu arkadaş asistan giriyor, notları müsait, bence uygundur, dekanlığa kağıdını yazalım, yarın başlasın!

- (hoca hafiften bir şarkı mırıldanıyor ve bana bakıyor)

- Efendim, bunlar evrakı!

..... Hımmmm..... (bana) Bak yavrucuğum; bir ay biz seni deneyeceğiz, bir ay sen bizi deneyeceksin. Ne oluyor? Etti iki ay (elinin 2. ve 3. parmağını oynatarak gösteriyor). İki ay sonra birbirimizden memnun kalırsak tayinini yaparız...

- Efendim bana asistanları sen seç derken böyle şart – şurt koşmamıştınız... Öyleyse siz yapınız!

Şak! Benim kağıtları masaya vuruyor, küt! Kapıyı çarpıp çıkıyor Nedim bey... Amma kliniğe düşmüşüm, baş asistan benim yanımda hocaya posta koyuyor. Şimdi ben ne yapayım, çıkayım mı? Durayım mı?

- Sen ona bakma, bunu böyle şey yaparız... Hoca önüne dönüyor, gene şarkı mırıldanıyor.

Dışarı çıkıyorum, koridor kalabalık, ben şaşkın.

- Gel servise çıkalım, diyor Erdoğan bey.

- Ağabey, dur hele ben şaşırım... Hoca böyle böyle dedi, hoca beni denerken, ben de kliniği denesem bir ayda biter, neden iki ay anlamadım!

- Aldırma hocaların her dediği zaten anlaşılmaz!

Servise çıkıyoruz. Antrede büyük bir masa, başında iki asistan vizite defteri yazıyorlar (Prof. Dr. Türe Tunçbay ve Dr. Güngör Özinal-ABD'ye gitti, dönmedi). Bana şeytan şeytan bakıyorlar, sanki kıs kıs gülüyorlar. Erdoğan bey "asistan odasına gidelim" diyor.

Serviste hasta odaları sırasının tam ortasında küçük bir oda; iki karyola, büyük bir masa, masanın başında tarihi bir daktilo ile bir asistan müşahede kağıdı dolduruyor.

- Bu Necip, bak Necip, yeni asistanımız!

- Yapma yahu, kardeşim başka yer mi bulamadın?

- Necip psikiyatri asistanı, rotasyona geldi, dönecek.

- Hem biz çok iyiyizdir, öğleye kadar servisin işini yapar (yalan!) sonra baş asistanla beraber kışın sinemaya, yazın denize gideriz (kuyruklu yalan!)... Haydi kolay gelsin.

Birkaç gün sonra acı gerçek (!) ortaya çıktı:

Ben Nöroloji asistanı olarak 3. durumdayım, serviste 50 yatak var, asistan başına mebzul miktarda yatak düşüyor. Koca İstanbul'da resmen Nöroloji nöbeti tutan iki kurum var: biri Cerrahpaşa Nöroloji, diğeri Bakırköy; nöbetler sık ve baş vuru yoğun; yaz ayları izinler nedeniyle gün aşırı nöbet tutuluyor. Uzman nöbeti yok! Nörolojide tedavi yok gibi olduğundan asistan baş vurusu yok, iki asistanı (Dr. Arif Poyralı ve Dr. Haydar Dümen) süreleri dolduğu için servisten kesmişler, biri sevabına polikliniğe bakıyor. İyi ki de bakıyor, poliklinik ana-baba günü...

Bina eski, başhekim lojmanından bozma, bir asansörü bile yok. Mefluç hastalar sedyede iki hademe tarafından merdivenlerden naklediliyor. Orta katta 30, üst katta 20 yatak var, hocaları sırasıyla Prof. Kenan Tükel ve Prof. Sabahattin Kerimoğlu. Haftada ikişer gün ziyaret yapıyorlar, bir gün de kürsü başkanı Prof. Necmettin Polvan tüm kliniğin ziyaretini yapıyor. Üst katta geçekonda bir ameliyathanede Prof. Feyyaz Berkay, uzman asistanı Nazmi Özler ile beyin ameliyatları yapıyor. Üniversitede Nöroşirürji uzmanlığı olmadığından asistanları yok. Onların hastalarının pre-postoperatuar bakımları da bize ait! Kliniğin içi hamam böceği kaynıyor, refakatçılar alamünit yemek yapıyor. Bir tane diplomalı hemşire var, onu da baş hemşire yapmışlar, yönetim işi ile meşgul... Alaydan yetişme onbaşılar iğne yapıyor, serum takıyor! Hastalarının temizliğini yapmak, beslemek refakatçilere ait; mevcut bu surette 100'ü geçiyor!

Özet olarak asistan sayısının azlığından, "asistan olmak istiyorum" diyeni kapıp içeri alıveriyorlar! Beni de öyle aldılar. "Deneme dönemi" unutuldu, çabucak "fahri asistan" kadrosuna atamamı yaptılar.

Birkaç haftada başka bilgiler, görgüler edindim. Hoca, Prof. Necmettin Polvan her hafta 50 hastanın ziyaretini yapıyor, asistanlara, baş asistanlara sorular yöneltiyor, hatta öğretim üyelerini sorguya çekiyor. Sonra kendisi açıklamalar yapıyor... Ziyet süresi ortalama 3 saat. Prof. Kenan Tükel (Kanada'da epilepsi ve nörofizyoloji eğitimi yapmış) haftada iki kez orta katın ziyaretini yapıyor. Yeni yatan hastaları tek tek muayene ediyor, en az 2 saat sürüyor. İki haftada bir nörofizyoloji seminerleri yapıyor. Prof. Dr. Sabahattin Kerimoğlu (İngiltere'de serebral anjiyografi yapmış) üst katın ziyaretini haftada 2 defa yapıyor. Yatan hastaların anjiyografilerini (perkütan karotis) dahiliyenin radyolojisinde seriyograf olmayan bu cihazla yapıyor! Baş asistan Edip Bey (Prof. Dr. Edip Aktin) her gün öğleden sonra tüm kliniğin ziyaretini yapıyor... İlaveten her gün stajyerlere belirli bir programla tüm öğretim üyeleri seminer yapıyor. Bütün bunlar hiç aksamadan yürüyor... Ne yazık ki yukarıdaki maddi imkansızlıklar içinde!

İşte böyle bir kliniğe, böyle bir "giriş" yaptım.

Giriş o giriş... Sonra katılanlar, ayrılanlar; başlangıçla kıyaslanamaz gelişmeler... Zemin ve zaman uygun olursa onları da anlatırım...